ගෝටා-ගෝ-හෝම් අරගලයේ සාධනීය ප්‍රාප්තිය වග වෙන ඇමති මණ්ඩලයකි.

An accountable cabinet for a lasting resolution to Gota-Go-Home struggle

සාධාරණ සමාජයක් සඳහා වූ ජාතික ව්‍යාපාරය, මැයි 3, 2022

අද දින වන විට ගෝටා-ගෝ-හෝම් අරගලය මාසයකට ටික වැඩියි. වචයේ පරිසමාප්තයෙන්ම එම අරගලයේ ප්‍රධාන අරමුණ ගෝඨාබය රාජපක්ෂ ඇතුළු රාජපක්ෂවරුන් නැති ආණ්ඩුවක්ය. නමුත් එහි පූර්ණ අරුත වෙන්නේ පාලකයන්ගේ වගවීමයි.

අවාසනාවකට සමාජයේ කතිකාව පටන් ගන්නේ පුද්ගලයින්ගෙන්. රාජපක්ෂලා වෙනුවට ඊළග ජනපති අගමැති කවුද කියලයි කවුරුත් අහන්නේ. ඒක සම්පූර්ණයෙන් වැරදියි. නායකත්වය අවශ්‍ය තමයි. නමුත් මේ අවස්ථාවේ අපට ගොඩ එන්න අවශ්‍ය එක නායකයෙක් නොව නායකත්ව මණ්ඩලයක් සහ එම මණ්ඩලයට වැඩ සටහනක්. පුද්ගලයින් කවුද යන්නේ ඊට දෙවනියි. ඇත්තටම අපට අවශ්‍ය නායකත්ව මණ්ඩලය ව්‍යවස්ථාවෙන්ම නිර්වචනය වෙලා තියෙනවා.

42(1) ජන රජයේ ආණ්ඩුවේ පාලනය මෙහෙයවීම හා ඒ පාලනය පිළිබඳ විධානය භාර අමාත්‍ය මණ්ඩලයක් වන්නේය.
42(2) අමාත්‍ය මණ්ඩලය පාර්ලිමේන්තුවට සාමූහිකව වගකීමට හා පිළිතුරු බැඳීමට බැඳී සිටින්නේය.

එම ඇමති මණ්ඩලයේ ගණන සඳහා ව්‍යවස්ථාවෙන් තිහක උපරිමයක් නම් කර තිබෙනවා. නමුත් මේ අවස්ථාවේ ඇමති මණ්ඩලයේ සංඛ්‍යාව උපරිමය පහළොවක් විය යුතු බවට ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගමයේ යෝජනාව අප විසින් කරුණු කාරණා සහිතව අනුමත කරනවා. ඇත්තෙන්ම එය කෙටි කාලීනව මෙන්ම ඉදිරි දශයකට හෝ වැඩි දුරකට බල පාන අර්බුදයකට මැදිවී සිටින අප වැනි රටකට දීර්ඝ කාලීනවද සුදුසු වන බව අපේ මතයයි. ඊට අමතරව ඒ එක් එක් ඇමතිවරුන් කාර්ය සාධන ඉලක්ක කිහිපයකට බැඳී සිටිය යුතු බවත් එම ඇමතිවරුන් තෝරා ගත යුත්තේ ඒ ඒ පුද්ගලයාගේ පෙර කාර්ය සාධනය අනුව මිස ජ්‍යෙෂ්ඨත්වය හෝ වෙනත් කාරණා අනුව නොව බවත් අප විසින් යෝජනා කරනවා.

පහළොවකට සීමා වූ ඇමති මණ්ඩලයක්

1. මූල්‍ය කටයුතු හා ආර්ථිකය	FINANCE & ECONOMY
2. විදේශ කටයුතු	FOREIGN AFFAIRS
3. ආරක්ෂක කටයුතු	DEFENSE
4. අභ්‍යන්තර කටයුතු	INTERNAL AFFAIRS
5. අධිකරණය	JUSTICE
6. පරිසරය	ENVIRONMENT
7. කෘෂිකර්මය	AGRICULTURE
8. කර්මාන්ත හා වෙළඳාම	INDUSTRY & COMMERCE
9. සෞඛ්‍යය	HEALTH
10. මානව සම්පත් සංවර්ධනය	HUMAN RESOURCE DEVELOPMENT
11. පවුල සහ ප්‍රජාව	FAMILY & COMMUNITY
12. සංස්කෘතිය හා සමාජය	CULTURE & SOCIETY
13. යටිතල පහසුකම්	INFRASTRUCTURE
14. විස්තාරණයට ඉඩ #1	EXPANSION SLOT #1
15. විස්තාරණයට ඉඩ #	EXPANSION SLOT #2

මෙම යෝජිත විෂයයන් ලෝකයේ සෑම රටකම වගේ පොදුවේ දක්නට ලැබෙන අමාත්‍යාංශ විෂය පථයන් හා සමාන බවත්, පාර්ලිමේන්තුවේ දැනට අකර්මන්‍ය නමුත් ස්ථාවර නීති අනුව පිහිටුවා ඇති ආංශික අධීක්ෂණ කමිටු දහසය සමගත් ඉතා සමීප බවත් මෙහිදී සඳහන් කළ යුතුය.

සෑම ඇමතිවරයෙකුගෙන්ම කාර්ය සාධන ඉලක්ක සහිත වගවීමක්

දියුණු රටවල රාජ්‍ය ආයතන සඳහා කාර්ය සාධන ඉලක්ක තිබීම සම්ප්‍රදායක් වුවත්, ඇමතිවරුන්ට වග වීම සඳහා කාර්ය සාධන ඉලක්ක පැවරීම දරුණු ජන වාර්ගික හෝ ආර්ථික අර්බුද වලින් ගොඩ ඒමට උත්සාහ කරන රුවන්ඩා, සිම්බාබ්වේ හා දකුණු අප්‍රිකාව වැනි රටවල සාර්ථකව උත්සාහ කෙරෙමින් පවතිනවා. ශ්‍රී ලංකාවටත් එවැනි ඉලක්ක කට්ටලයක් සම්පාදනය කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා නීතිඥ සංගමයේ යෝජනා වලින් පටන් ගෙන අනිකුත් සියලුම පාර්ශවකරුවන් සමග සාකච්ඡා කර එවැනි කට්ටලයක් නුදුරු දිනයකදී ඉදිරිපත් කිරීමට අපි බලාපොරොත්තු වෙමු.

ANNEX 1. Rationale for a cabinet of 15

The topics covered by the sixteen sectoral oversight committees established during the 8th Parliament provide a useful guideline for formulating a lean Cabinet which also is accountable to Parliament in a more organic way than currently possible. To formulate a set of subjects more appropriate for a Cabinet, we looked at portfolios common to Cabinets in Sri Lanka in the past two decades as well as portfolios common to Cabinets across the world at the present time. We found ten portfolios that are common across the world, and we were able to directly match eleven of the sectoral committees with those ten portfolios. They are Finance, Foreign, Defense and internal affairs, Justice, Environment, Agriculture, Industry and Commerce, Education and Health.

We combined Business and Commerce and Manufacturing and Services sectoral committees to make up and Industry and Commerce portfolio. The Education and HR Development sectoral committee includes the labor portfolio, and we propose to let it remain so for the time being.

Proposed Ministry	Parallel Sectoral Oversight Committee
1. FINANCE & ECONOMIC DEV	1. Economic Development
2. FOREIGN AFFAIRS	2. International Relations
3. DEFENSE	3. National Security
4. INTERNAL AFFAIRS	4. Internal Administration and Public Management
5. JUSTICE	5. Legal Affairs (anticorruption) and Media
6. ENVIRONMENT	6. Sustainable Development and Environment and Natural Resources
7. AGRICULTURE	7. Agriculture and lands
8. INDUSTRY & COMMERCE	8. Business and Commerce 9. Manufacturing and Services
9. HEALTH	10. Health and Human Welfare, Social Empowerment
10. HR & INNOVATION	11. Education and Human Resource (HR) Development
11. FAMILY & COMMUNITY	12. Women and Gender
12. CULTURE & SOCIETY	13. Youth, Sports, Arts and Heritage;1 14. Reconciliation and North & East Reconstruction
13. INFRASTRUCTURE	15. Transport and Communication 16. Energy
14. TO BE DETERMINED	-
15. TO BE DETERMINED	-

1. Women and Gender committee is to be expanded and renamed as a Family and Community portfolio to include Child Affairs, Social empowerment, and Housing.
2. Aviation, Ports, Highways, and other infrastructure projects currently in the Economic development

Further we found another set of 10 portfolios that are common across cabinet systems but mixed and matched in various ways. We bring them together as three portfolios - namely, Family & Community; Culture & Society and Infrastructure - and matched to the other five sectoral committees to give 13 portfolios that cover the existing 16 sectoral committees. Two additional portfolios are left “to be determined” allowing for further the splitting of some proposed portfolios as needed.

The Family and Community portfolios includes Child affairs, Women’s affairs, and Social Security. Society and Culture portfolio includes Sports & Youth Affairs; Information and Mass Media; Cultural Affairs; Buddha Sasana and Religious Affairs. Infrastructure includes Civil Aviation; Ports & Shipping; Roads and Highways; Power & Energy; Transport; Telecommunication; Urban Development.

There is room split these portfolios further after further consultations, but we believe that the interests of families, communities, and the infrastructure needs of country are best managed by clustering related sub-portfolios together for decision-making.

ANNEX 2. Terms of reference and KPIs for an interim Cabinet of 15 (work in progress)

This draft is a redistribution of the proposals by BASL among the proposed list of 15 interim cabinet portfolios. The BASL proposals emphasize legislation and law-related actions but they surprisingly cover all portfolios except Defense, Environment, and Human Resources, and Innovation. Discussion are underway to further delineate the content here as terms of reference and key performance tagetst o be achieved by the interim government within a 12-18 month period.

FINANCE & ECONOMIC DEVELOPMENT	1. Debt restructuring, negotiating an IMF program and obtaining of bridging finance from bi-lateral partners pending the IMF Program. 1(a) Adoption of debt management strategy, starting from 2019 draft; 3(a) Fast track a high-profile restructuring/sale to communicate seriousness of purpose. 3. Divesture and privatization of State assets and awarding tenders including ongoing procurements to be conducted in a transparent manner. 7. Enact necessary amendments to the Monetary Law or promulgate new legislation to strengthen the independence of the Central Bank of Sri Lanka.
FOREIGN AFFAIRS	5. Adopt a foreign policy which supports the national interests. 5(a) Immediate revamping of foreign missions;
DEFENSE	-
INTERNAL AFFAIRS	4(a). Address land and related post-conflict issues affecting refugees and IDPs. 3(c) Expedite approval of procurement regulations stalled in 2019; Regulation of political parties and campaign finance; and necessary amendments to the Declaration of Assets and Liabilities Law to enable the publication of the declarations of Assets and Liabilities of elected officials. 9. Strengthen the Consultative Committees of Parliament and Sectoral Oversight Committees and invite professional organizations and trade associations to attend such meetings. 10. Complete all necessary reforms relating to the conduct of elections expeditiously (especially those which have been delayed); devise methods to conduct such elections in a cost-effective manner (i.e., on the same day); and set a time frame for conducting elections other than a Presidential or Parliamentary election;
JUSTICE	4. Uphold the Rule of Law and in particular ensure that State actors uphold the rights and freedoms of the People and advance Sri Lanka's Human Rights situation. 6. Enact legislation on proceeds of crime; recovery of state assets; composite law on anti-corruption. 11. Consider the proposals submitted by the BASL on the Prevention of Terrorism Act (PTA) submitted to the Minister of Foreign Affairs by letter dated 22nd December 2021 and amend the same 11(a). Release political prisoners and those held without charges; 4(b) Expedite resolution of cases of missing persons;
ENVIRONMENT	-
AGRICULTURE	2(d) Formulation and implementation of plan to rescue agriculture sub-sectors with priority given to food crops and exports
COMMERCE	8. Enact with bi-partisan support and input by professional organizations and trade associations necessary legislation to develop the national economy and attract investments 8(a). Promote exports through the Committees under the National Export Strategy (NES) & update the NES 12. Take steps to improve the ease of doing business;
HEALTH	2(b) Formulation and implementation of emergency plan on medical supplies
HR & INNOVATION	-
CULTURE & SOCIETY	-
FAMILY & COMMUNITY	2(a) Urgent implementation of social safety net to shield the poorest from price increases:
INFRASTRUCTURE	2(c) Restructure fuel, gas, electricity and water tariffs and public transport fares along with targeted subsidy schemes 3(b) Design and implement auctions of radio frequency spectrum